

*Erich Loitslberger*

# TREUHAND- UND REVISIONSWESEN

C. E. Poeschel Verlag, Stuttgart; Deel 10 uit Serie 3 „Betriebslehren” van de Sammlung Poeschel

*door W. Groenendijk*

De Europese éénwording op economisch gebied, welke zich langzamerhand aftekent, zal ook het accountantsberoep niet onberoerd laten. De Nederlandse opvattingen waren in het verleden en ook nu meer op de Angelsaksische georiënteerd. Deze invloed heeft zich in de andere EEG-landen niet zo sterk doen gevoelen. Gezien de machtsverhoudingen in de EEG is het raadzaam kennis te nemen van andere opvattingen welke in dit gebied gangbaar zijn, zodat bij verdere éénwording van Nederlandse kant hiermede rekening gehouden kan worden. Het boekje van Loitslberger geeft in kort bestek een inleiding tot de in Duitsland en Oostenrijk geldende beroepsopvattingen. Zoals de titel van het boekje vermeldt, wordt niet alleen de controlefunctie behandeld, doch ook het trusteeschap. De ontwikkeling in het verleden in Duitsland was zo, dat deze functies veelal samengevoegd waren. In de laatste tijd raakt de functie van het trusteeschap echter hoe langer hoe meer op de achtergrond. Veel kantoren, waarbij in de naam nog op deze functie wordt gewezen, oefenen deze dan ook praktisch niet meer uit. In overeenstemming hiermede is de behandeling bij Loitslberger; slechts kort wordt hierop ingegaan.

Voor het ontstaan van het accountantsberoep geeft Loitslberger o.a. aan de scheiding van eigendom en beheer alsmede de ruimtelijke scheiding tussen hoofdkantoor en filiaal. Daarnaast noemt Loitslberger nog enige andere ontstaansgronden. Naar mijn gevoelen wordt door Loitslberger aan de belastingen als ontstaansgrond voor het beroep een te grote rol toebedeeld. Door de benadering van Loitslberger van de vraagstukken rondom het accountantsberoep n.l. uitgaande van het economische principe, speelt bij hem de vraag van beroepsuitoefening als bedrijf of als beroep geen rol. Economisch gezien neemt de accountant deel aan het economisch proces en gelden voor hem dezelfde normen als voor iedere andere bedrijfshuishouding. De beroepsuitoefening door middel van een n.v. ziet Loitslberger dus als een vraag van beroeps-etiquette. De beroepsuitoefening in n.v.-vorm

wordt door hem dan ook zonder meer geaccepteerd.

Ook Loitslberger stelt de eis van onafhankelijkheid voor de accountant. Loitslberger meent en m.i. terecht, dat de onafhankelijkheid niet gewaarborgd is wanneer een klein kantoor slechts één of enkele grote cliënten heeft. Hoe de onafhankelijkheid van de accountant bij de beroepsuitoefening in n.v.-vorm gehandhaafd kan blijven, wordt door Loitslberger in dit verband niet verder behandeld. Bij de behandeling van de organisatie van het accountantskantoor wordt hierop echter nader ingegaan. Hier wordt n.l. het probleem besproken hoe de geheimhouding bewaard kan blijven indien de leiding van het kantoor alleen een organisatorische taak heeft. Loitslberger is van mening dat deze leiding dan geen kennis mag dragen van de specifieke problemen bij de verschillende opdrachten. Deze moet voorbehouden blijven aan de behandelende accountant. Hoe op deze wijze de eenheid van opvatting over de uitvoering van controle-opdrachten bij een dergelijk kantoor gewaarborgd wordt, wordt door de schrijver niet behandeld. Deze beschouwingen zijn typisch te achten voor de uitoefening van het beroep in n.v.-vorm, waarbij de geldverstrekkers zich, ter verzekering van een behoorlijk rendement op het geïnvesteerde vermogen, de organisatie van het kantoor hebben voorbehouden.

De auteur tracht de verschillende begrippen scherp te omschrijven en komt zo tot de indeling in schema's van de verschillende doelstellingen van de accountantscontrole en van de verschillende opdrachten. De bespreking, welke opdrachten voor de accountant aanvaardbaar kunnen worden geacht, geschiedt eveneens uitgaande van het economisch principe. De behandeling is zeer abstract. Verschillen met andere bedrijfshuishoudingen zijn echter bij deze wijze van benadering niet aanwezig.

Bij de uitvoering van controle-opdrachten worden door Loitslberger twee vormen van teamwork onderscheiden, n.l. enerzijds een team bestaande uit medewerkers en assistenten dat steeds bij elkaar blijft en op deze wijze de verschillende controle-opdrachten uitvoert, anderzijds een team bestaande uit steeds wisselende medewerkers en assistenten die ieder voor zich specialisten zijn op een bepaald gebied van de controletechniek of adviespraktijk. Hoewel de auteur van deze laatste wijze van teamvorming zeker de nadelen onderkent, beveelt hij deze vorm aan om te voorkomen

dat bij het zich zelfstandig vestigen van medewerkers, cliënten van het kantoor afvloeien.

Bij de bespreking van de administratie van het accountantskantoor wordt uiteraard door de auteur ingegaan op een probleem dat in Nederland onbekend is, n.l. hoe de verantwoording van de kosten en hoe de voortgangscntrole moet zijn bij die controleopdrachten, waarbij de hoogte van de declaratie tevoren vaststaat, bijv. als percentage van het balans-

totaal of van het aandelenkapitaal of een combinatie van beiden.

In bovenstaande bespreking is getracht kort aan te geven welke verschillen in beroepsopvattingen in het boekje van Loitlsberger naar voren komen. Het handzame formaat alsmede de beperkte omvang (slechts 80 blz. tekst) laten niet vermoeden dat zoveel problemen toch vrij uitvoerig besproken zijn. Het boekje wint nog aan waarde door de 15 blz. literatuurverwijzingen, welke achterin opgenomen zijn.